

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND
CANEMURE-hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Life-ohjelmasta.
The LIFE-IP CANEMURE-FINLAND project has received funding from the LIFE Programme of the European Union.

Hinku - Kohti hiilineutraalia kuntaa

Ilmastonmuutoksen hillintä kunnan elinvoimaisuuden edistäjänä

Santtu Karhinen, Suomen ympäristökeskus SYKE, 9.12.2020

#Hinku | @SYKEinfo | @hiilineutraali

Hinku

Verkosto kuntien ilmastotyön edistämiseksi

- ▶ Sitouttaminen kunnianhimoisiin tavoitteisiin
- ▶ Tietoa, vertaistukea ja tuloksia
- ▶ Vertailukelpoista päästölaskentaa ja työkaluja päästöjen vähentämiseksi
- ▶ Toimintaa laajalla rintamalla
- ▶ Suuri ja kasvava joukko

Huikkea kasvutarina

39 %
asukkaista

25 %
kunnista

5
Hinku-
Maakuntaa

hiilineutraalisuomi.fi

HINKU

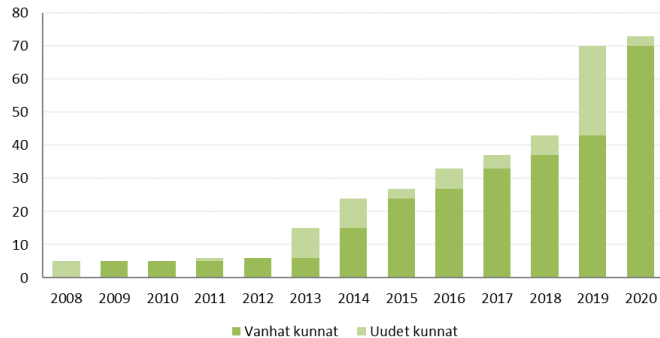
2008

- ▶ 5 kuntaa, yhteensä 36 000 asukasta
- ▶ Uusikaupunki, Mynämäki, Padasjoki, Kuhmoinen ja Parikkala

2020

- ▶ 76 kuntaa, yli 2 miljoonaa asukasta
- ▶ Mukana myös isoja kuntia ja maakuntia
 - Vantaa, Tampere, Turku, Lahti; Pirkanmaa, Etelä-Karjala, Päijät-Häme
- ▶ Uusia jäseniä mukaan koko ajan

Hinku kuntien lukumäärä vuosittain

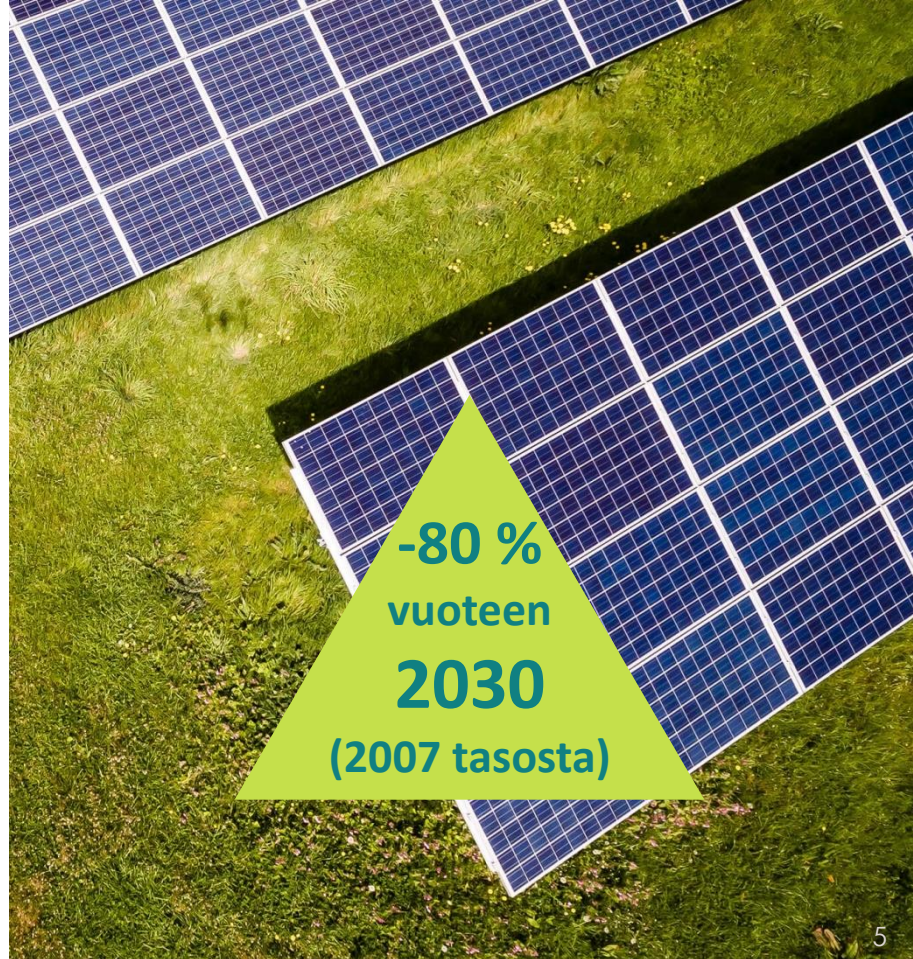
3. Heinäk. 2020
Pohjois-Suomen Maanmittauslaitos, Yhteistyökumppani, 2019.

**Kunta sitoutuu
valtuuston päätöksellä
tavoittelemaan koko alueensa
kasvihuonekaasupäästöjen
vähentämistä 80 prosenttia
vuoden 2007 tasosta
vuoteen 2030 mennessä.**

Kunnianhimoiset tavoitteet

Hinku-laskentasääntöjen mukaiset kasvihuonekaasupäästöt -80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasoon verrattuna

- ▶ Koskee lähtökohtaisesti kaikkea toimintaa kunnan rajojen sisällä
- ▶ Päästökaupassa mukana oleva teollisuus, teollisuuden sähkönkulutus ja jätepäästöt sekä raskaan ajoneuvokannan läpiajoliikenne jätetään tavoitteen ulkopuolelle
- ▶ Päästöhyvitykset

Hinku-kunnaksi ryhtyminen

Hinku kriteerien täyttämisen prosessit:

- ▶ Kunta ottaa kasvihuonekaasupäästönäkökulman huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossa
- ▶ Kunta liittyy kunta-alan energiatehokkuussopimukseen (KETS)
- ▶ Nimitetään Hinku-yhteyshenkilö
 - ▶ Viestintä SYKEen sekä kuntalaisille
- ▶ Perustetaan Hinku-työryhmä
 - ▶ Edustettuna tärkeimmät hallinnonalat

hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Hinku/Hinkukriteerit

Strategiatyö Hinkussa

Työryhmä ja yhteyshenkilö vastaavat seuraavista tehtävistä:

- ▶ Kunnalle laaditaan vuosittain hillintätoimien suunnitelma
 - ▶ Tarvittavat investoinnit hyväksytetään seuraavan vuoden talousarviossa
- ▶ Kunnan henkilöstölle ja kunnanvaltuustolle tiedotetaan vuosittain hankkeen saavutuksista
 - ▶ Toteutuneet merkittävimmät hillintätoimet kootaan ja julkaistaan kunnan verkkosivuilla sekä Energialoikka-verkkopalvelussa
- ▶ Alueen asukkaille, yrityksille sekä maa- ja metsätalousyrittäjille viestitään ilmastonmuutoksen hillinnän mahdollisuuksista

Hyötyä Hinku-kumppanuudesta

Hinku-verkoston jäsenenä kunta saa:

- ▶ Skenaarioiden ja tiekarttojen laadintaan tukea
- ▶ Tietoa ja tukea itse päästövähennystoimiin
- ▶ Osallistua erikseen rahoitettavaan tutkimus- ja kehityshankkeisiin
- ▶ Osallistua puolivuositaisiin sidosryhmätilaisuuksiin
- ▶ Kontakteja alan toimijoihin
- ▶ Viestintätukea ja näkyvyyttä omalle työlle, tuotteille ja palveluille

Miten Hinku on vaikuttanut kuntien ilmastotyöhön?

Hinku-verkoston vaikutus ja sen rooli kuntien päästövähennyksessä

Uusi tutkimus: Riekkinen ym. 2020, Suomen ympäristökeskuksen raportteja

Tilastollinen analyysi

- ▶ Paneeliregressiomalli
- ▶ Mallinnettiin Hinkuun liittymisen yhteys kunnan päästökehitykseen vuosina 2005-2017
- ▶ Kontrolloitiin kunnan ominaisuuksien ja yleisen markkinakehityksen vaikutukset päästöihin

Haastattelututkimus

- ▶ Puolistrukturoitu haastattelu
- ▶ Haastateltiin 40 ennen v. 2019 liittyneen Hinku-kunnan Hinku-yhteyshenkilöä tai edustajaa
- ▶ Kysyttiin verkoston toiminnasta, ilmastotyön eri toimijoista, käytännön toimista sekä koetuista haasteista ja onnistumisista kunnassa

Tavoitteen asettaminen: Hinku- verkostoon liittyminen

- ▶ Yhteiseen tavoitteeseen sitouduttu valtuuston päätöksellä
- ▶ Liittymistä on edistänyt monesti yksittäinen aktiivinen taho
- ▶ Monella kunnalla aiempaa ilmastotyötä taustalla
 - ▶ Alueellinen yhteistyö, muut verkostot, kunta-alan energiatehokkuussopimus
- ▶ Joissain kunnissa ilmastoasiat viety strategiaan vasta Hinkun myötä
 - ▶ $\frac{3}{4}$ kunnan strategiassa oli mainittu ilmasto- tai kestävyysasioita, $\frac{1}{4}$ Hinku suoraan
- ▶ Johdon sitoutuminen ratkaisevaa toimenpiteiden läpiviemisessä, toimii myös perusteluna: ”Kun me ollaan Hinku-kunta, niin...”

Työn järjestäytyminen kunnassa: Hinku-kriteerien toimeenpano

Miten tavoite jalkautetaan strategiasta kuntaorganisaatioon?

- ▶ Järjestäytyminen ilmastotyössä auttaa päästöjen vähentämisessä
 - ▶ Hinkussa valtaosa yhdyshenkilöistä teknisellä tai ympäristötoimialalla; roolit erilaisia, mutta aktiivisuudella merkitys työn edistymiseen
 - ▶ Useimmissa Hinku-kunnissa työryhmä ilmastotyölle: tärkeimpien toimialojen lisäksi mukana mm. kuntien tytäryhtiöitä, oppilaitoksia, yrittäjiä, poliitikkoja, kuntalaisia, seurakuntia, nuoria
- ▶ Tärkeää saada ilmastotyö poikkileikkaavasti osaksi organisaation toimintaa, ei vain yhden henkilön tai toimialan vastuuksi
- ▶ Johdon sitoutumisen lisäksi sisäisellä viestinnällä, motivoituneilla henkilöillä ja riittävällä resursoinnilla suuri merkitys

Hinku-verkoston koettu rooli

- ▶ Verkostolta motivaatiota, inspiraatiota, vertaistukea
- ▶ Puolet koki asiantuntijatuken tärkeäksi
 - ▶ SYKE:n ja muiden asiantuntijaorganisaatioiden ilmaiset palvelut
- ▶ Tukea erillishankkeista ja rekrytoinneista
 - ▶ Palkattu KETS-insinööri, jaettu osa-aikainen konsultti tai kesäharjoittelija auttamaan esim. viestinnässä
- ▶ Sisäinen ja ulkoinen viestintä ja osallistaminen
 - ▶ Useammassa kunnassa aktivoitu ja osallistettu kuntaorganisaation ulkopuolisia toimijoita, mm. tilaisuuksilla tai paikalla ilmastotyöryhmässä
- ▶ **Suurin osa haastatelluista kunnista koki Hinkun vaikuttaneen käytännön toimiin; vähintäänkin päätöksentekoon ja ilmapiiriin**

Onko Hinkulla vaikutusta päästöihin?

- ▶ Hinku-verkoston jäsenyyden vaikutusta kunnan KHK-päästöihin arvioitiin vuosina 2005-2017
- ▶ Hinku-jäsenyyden ja päästöjen tason välillä on vahvasti tilastollisesti merkitsevä yhteys – Hinku-kuntien päästöt ovat keskimäärin 3,1 % alemmalla tasolla kuin mitä ne olisivat ilman Hinkuun liittymistä
- ▶ Päästövaikutus muodostuu useiden sektoreiden pienemmistä päästövähennyksistä
- ▶ Useissa kunnissa tehdään ilmastotyötä, jota Hinkuun liittyminen on tehostanut nopeutuneina päästövähennyksinä

Hinku-kuntien opit tavoitteelliseen toimintaan

Ilmastotyö näkyväksi
osaksi kunnan
strategiaa

Ilmastotyön jalkauttaminen
ja vastuuttaminen
läpi toimialojen

Ilmastotyölle riittävästi
henkilöresursseja

Kuntaorganisaation ulkopuo-
listen toimijoiden akti-
vointi ja osallis-
taminen

Ilmasto-
työlle allokoitu
vuosittainen budjetti

Ensiapua
haasteisiin
erillishankkeista
ja rekrytoinneista

Tulosten
ja säästöjen
seuraaminen ja
monitorointi sekä
kokemusten jakaminen

Verkoston
kuntien ja asian-
tuntijaorganisaatioiden
tuen rohkea hyödyntäminen

Pohjois-Pohjanmaa Hinku-maakunnaksi?

Nyt myös maakunnat voivat liittyä Hinkuun

Kriteerit

- ▶ Maakuntaliitto* sitoutuu yhdessä maakunnan Hinku-kuntien kanssa vähentämään 80 % maakunnan kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta
- ▶ Maakunnan Hinku-kuntien asukasmäärän tulee kattaa vähintään 80 % maakunnan asukasmäärästä
- ▶ Maakuntaliitto* perustaa maakunnallisen yhteistyöryhmän, joka laatii maakunnallisen 80 % päästövähennyspolun

* Voi olla myös ELY-keskus tai muu maakunnallinen toimijataho

Pohjois-Pohjanmaa Hinku-maakunnaksi?

- ▶ Pohjois-Pohjanmaan kunnista 10 / 30 on jo Hinku-kuntia
- ▶ Kunnissa on tehty jo vuosia hyvää ilmastotyötä
- ▶ Haasteena
 - ▶ Elinkeinorakenteen painottuminen maatalouteen
 - ▶ Pitkät etäisyydet
 - ▶ Turpeen käytön korvaaminen kaukolämmön tuotannossa
- ▶ Vahvuudet
 - ▶ Suuri tuulivoimapotentiaali ja suuret metsävarat
 - ▶ Kunnilla jo kokemusta ilmastotyöstä ja Hinku-työskentelystä
 - ▶ Väestöltään nuorin maakunta

Hinku-kunnat

-25 %

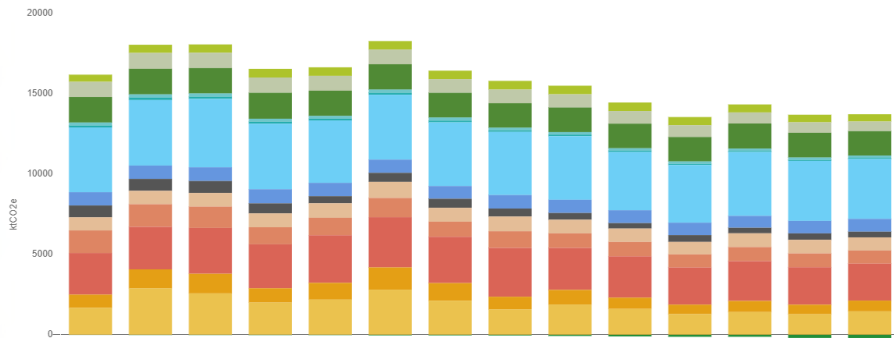
6,3
t CO₂e/as.

PP-maa

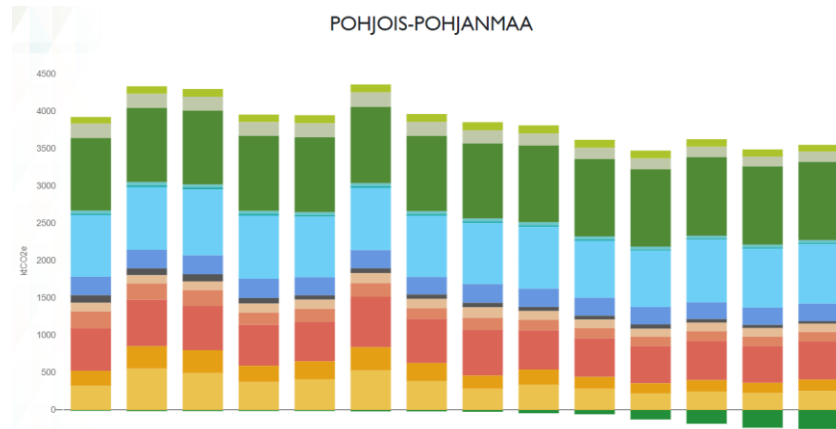
-23 %

8,0
t CO₂e/as.

HINKU-KUNNAT

POHJOIS-POHJANMAA

Viedään Pohjois-Pohjanmaa Hinkuun.

**Viedään Pohjois-Pohjanmaa Hinkuun.
Tehdään Pohjois-Pohjanmaasta hiilineutraali.**

Viedään Pohjois-Pohjanmaa Hinkuun.

Tehdään Pohjois-Pohjanmaasta hiilineutraali.

Ilmastotyön edelläkävijä.

Yhdessä.

hiilineutraalisuomi.fi

HINKU

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND
CANEMURE-hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Life-ohjelmasta.
The LIFE-IP CANEMURE-FINLAND project has received funding from the LIFE Programme of the European Union.

Kiitos!

 @hiilineutraali

 @resurssiviisaus

hiilineutraalisuomi.fi

#Hinku | @SYKEinfo

Jyri Seppälä, professori, hankkeen vastuullinen johtaja, puh. +358 (0)29 525 1629

Jyrki Tenhunen, tutkimusinsinööri, Hinku-tiimin vetäjä, puh.+358 (0)29 525 1690

Laura Saikku, Canemure-hankkeen vetäjä, erikoistutkija, puh. +358 (0)29 525 1140

Johannes Lounasheimo, erityisasiantuntija, puh. +358 (0)29 525 1963

Jarmo Linjama, tutkimusinsinööri, puh. +358 (0)29 525 1382

Janne Pesu, erityisasiantuntija, puh. +358 (0)29 525 1405

Hanna Savolahti, tutkija, puh. +358 (0)29 525 1592

Teemu Helonheimo, tutkija, puh. +358 (0)29 525 1910

Venla Riekkinen, suunnittelija, puh. +358 (0)29 525 1942

Santtu Karhinen, tutkija, puh. +358 (0)29 525 1889

Karoliina Auvinen, erityisasiantuntija, puh. +358 (0)29 525 2140

Miika Rummukainen, suunnittelija, puh. +358 (0)29 525 2160

Hannele X Ahponen, viestintäasiantuntija, puh. +358 (0)29 525 1780

Ulla Ala-Ketola, viestintäasiantuntija, puh. +358 (0)29 525 1074

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@syke.fi

Yhteyshiedot